

**OFERTA PORADNI
PSYCHOLOGICZNO – PEDAGOGICZNYCH
W ŚWIEŹLE REGULACJI PRAWNYCH**

Warszawa, 21 listopada 2012 r.

Poradnia i szkoła razem na rzecz ucznia

- pomoc w rozpoznawaniu potrzeb uczniów
- udział w spotkaniach zespołów na terenie szkół
- pomoc w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych
- specjalistyczna diagnoza w sytuacji, gdy wsparcie udzielone w szkole okaże się niewystarczające
- wydawanie opinii i orzeczeń
- wsparcie w opracowywaniu planów działań wspierających oraz indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych
- pomoc udzielana na terenie poradni

Oferta poradni

- **Klienci poradni:** dzieci i młodzież, rodzice i nauczyciele
- **Potrzeby przedszkoli, szkół i placówek** wynikające z przepisów prawa
- **Zadania poradni** w przepisach prawa

Przepisy prawa

- **Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty** (Dz. U z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.)
- **Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r.- Kodeks pracy** (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.)
- **Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich** (Dz. U. Nr, poz., z późn. zm.)
- **Akty wykonawcze**

Akty wykonawcze do ustawy o systemie oświaty

w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 228, poz. 1488)

w sprawie ramowego statutu publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym publicznej poradni specjalistycznej (Dz. U. z 2010 r. Nr 228, poz. 1492)

w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz. U. Nr 173, poz. 1072)

w sprawie sposobu i trybu organizowania indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży (Dz. U. Nr 175, poz. 1086)

w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 r., poz. 977)

w sprawie udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2010 r. Nr 228, poz. 1487)

w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 228, poz. 1490 oraz z 2012 r. poz. 981)

w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w specjalnych przedszkolach, szkołach i oddziałach oraz ośrodkach (Dz. U. z 2010 r. Nr 228, poz. 1489 oraz z 2012 r. poz. 982)

w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 228, poz. 1491)

Akty wykonawcze do ustawy o systemie oświaty

w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz szkół publicznych (Dz.U. z 2001 r. Nr 61, poz. 61, z późn. zm.)

w sprawie ramowych planów nauczania publicznych szkół z dnia 12 lutego 2002 r. (Dz. U. Nr 15, poz. 142, z późn. zm.) oraz z dnia 7 lutego 2012 r. (Dz. U. z 2012 r., poz. 204)

w sprawie warunków i trybu przyjmowania uczniów do szkół publicznych i przechodzenia z jednych typów szkół do innych (Dz. U. z 2004 r. Nr 26, poz. 232, z późn. zm.)

w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych (Dz. U. z 2011 r. Nr 109, poz. 631)

w sprawie przyjmowania osób niebędących obywatelami polskimi do publicznych przedszkoli, szkół, zakładów kształcenia nauczycieli i placówek oraz organizacji dodatkowej nauki języka polskiego, dodatkowych zajęć wyrównawczych oraz nauki języka i kultury kraju pochodzenia (Dz. U. z 2010 Nr 57, poz. 361)

w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz. U. z 2002 Nr 23, poz. 225, z późn. zm.)

w sprawie zasad organizowania zajęć rewalidacyjno-wychowawczych dla dzieci i młodzieży upośledzonych umysłowo w stopniu głębokim (Dz. U. z 1997 r. Nr 14, poz. 76)

w sprawie warunków i trybu przyjmowania uczniów do szkół publicznych oraz przechodzenia z jednych typów szkół do innych (Dz. U. z 2004 r. Nr 26, poz. 232, z późn. zm.)

w sprawie warunków i trybu udzielania zezwoleń na indywidualny program lub tok nauki oraz organizacji indywidualnego programu lub toku nauki (Dz. U. z 2002 r. Nr 3, poz. 28)

w sprawie dopuszczania do użytku w szkole programów wychowania przedszkolnego i programów nauczania oraz dopuszczania do użytku szkolnego podręczników (Dz. U. z 2012 r., poz. 752)

Nowe regulacje prawne

► 2010

- organizacja i udzielanie pomocy psychologiczno – pedagogicznej
- organizacja kształcenia, wychowania i opieki dla uczniów niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie
- zasady działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych

► 2011

- zasady działania placówek publicznych

► 2012

- ramowe plany nauczania – wchodzi w życie 1 września 2012 r. w klasach I poszczególnych typów szkół oraz w klasach IV szkoły podstawowej (*Dz. U. z 2012 r., poz.204*)
- **Plan prac legislacyjnych:** m.in. organizacja zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, wydawanie orzeczeń i opinii przez zespoły orzekające publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, organizacja indywidualnego nauczania

Zmiany prawne 2010 - 2012

- **potrzeba optymalizacji rozwiązań organizacyjno - prawnych w zakresie kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi wyrównujących szanse tych uczniów niezależnie od miejsca ich kształcenia**
- **zapewnienie uczniowi wsparcia i pomocy, w zależności od dokonanego na poziomie przedszkola lub szkoły rozpoznania, zarówno trudności w uczeniu się, jak i uzdolnień dziecka**
- **zapewnienie pomocy jak najszybciej i jak najbliżej dziecka – w środowisku jego nauczania i wychowania**

Specjalne potrzeby edukacyjne

Nauczyciel rozpoznaje

indywidualne potrzeby ucznia oraz jego możliwości

- *zauważa i reaguje*
- *informuje dyrektora*
- *uczestniczy w zespołowym planowaniu wsparcia dla ucznia*
- *podejmuje działania na obowiązkowych, dydaktyczno –
wyrównawczych i zajęciach specjalistycznych (jeśli posiada
kwalifikacje)*

Specjalistyczna diagnoza pozostaje w rękach specjalistów

Zadania poradni psychologiczno-pedagogicznej

- **specjalistyczna, pogłębiona diagnoza** uczniów, w szczególności w sytuacjach, gdy wsparcie udzielone w przedszkolu, szkole czy placówce nie będzie wystarczające
- **pomoc udzielana przez specjalistów** zatrudnionych w poradni nauczycielom przedszkoli, szkół i placówek w rozpoznawaniu potrzeb dzieci i tworzeniu indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych oraz innych programów wspierających rozwój ucznia
- realizowanie swoich zadań **we współpracy z placówkami doskonalenia nauczycieli**, mającymi wspierać szkoły i placówki oświatowe w sposób jak najbardziej trafny i efektywny

Zadania poradni psychologiczno-pedagogicznej

- **DZIECI I MŁODZIEŻ**
- specjalistyczna diagnoza
- terapia
- wspomaganie rozwoju, pomoc w radzeniu sobie z trudnościami
- pomoc w wyborze kierunku kształcenia i zawodu
- opinie, orzeczenia
- **RODZICE**
- pomoc w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień dzieci i młodzieży
- terapia rodzin, porady i konsultacje
- **NAUCZYCIELE / SZKOŁA**
- wspieranie w rozpoznawaniu potrzeb uczniów i tworzeniu indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych oraz innych programów wspierających rozwój ucznia
- pomoc w rozwiązywaniu problemów dydaktyczno-wychowawczych
- profilaktyka uzależnień oraz edukacja dotycząca ochrony zdrowia psychicznego

Rozpoznanie potrzeb uczniów

- porady i konsultacje dla nauczycieli
- pomoc w określeniu zdolności, ustaleniu przyczyn trudności w uczenia
- wskazanie na możliwości wsparcia na terenie szkoły
- współpraca z rodzicami, asystentami edukacji romskiej
- udział w spotkaniach zespołu zajmującego się planowaniem i koordynowaniem udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej
- pomoc w rozwiązywaniu trudności dydaktyczno-wychowawczych
- realizacja zadań profilaktycznych oraz z zakresu edukacji zdrowia psychicznego
- współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz dziecka i rodziny

Wydanie opinii

- wniosek rodzica (opiekuna prawnego)
- rodzic przekazuje opinię do szkoły lub, na jego wniosek, opinia przekazywana jest przez poradnię
- na podstawie opinii zespół nauczycieli i specjalistów opracowuje plan działań wspierających dla ucznia

Odraczenie od obowiązku szkolnego

Kto podejmuje decyzję? Na podstawie czego?

Art. 16 ust. 4

- **Decyzję** w sprawie odroczenia obowiązku szkolnego podejmuje **dyrektor publicznej szkoły podstawowej, w obwodzie której dziecko mieszka**, po zasięgnięciu opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Kiedy?

Art. 16 ust. 3

- **W przypadkach uzasadnionych ważnymi przyczynami** rozpoczęcie spełniania przez dziecko obowiązku szkolnego może być odroczone, nie dłużej jednak niż o jeden rok – **nie dotyczy dzieci 6-letnich, których rodzice sami podejmują decyzję!**

Art. 14 ust. 1a

- **W przypadku dzieci posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego** wychowaniem przedszkolnym może być objęte dziecko w wieku powyżej 6 lat, nie dłużej jednak niż do końca roku szkolnego w tym roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy:
 - ✓ **10 lat - do 31.08.2014 r.**
 - ✓ **8 lat - od 1.09.2014 r.**

Obowiązek szkolny

- Dzieci 7-letnie
- Dzieci 6-letnie – **na wniosek rodziców** w latach szkolnych 2012/2013 i 2013/2014, bez konieczności uzyskiwania opinii poradni

Podstawa prawna:

- **Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty**
(Dz. U z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.)
- **Ustawa z dnia 19 marca 2009 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty**
(Dz. U. Nr 56, poz. 458 i Nr 219, poz. 1705 oraz z 2011 r. Nr 205, poz. 1206)
- **Ustawa z dnia 27 stycznia 2012 r. zmieniająca ustawę o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw**
(Dz. U. z 2012 r., poz.176)

Obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego

Kto?

Art. 14 ust. 3 i 3a

- **Dziecko w wieku 5 lat**
- **Dziecko odroczone od obowiązku szkolnego w wieku od 7-10 lat** (8 lat od 1.09.2014r.)

Art. 13a ust. 2 (Dz. U. z 2012 r., poz. 176 – art. 1 pkt 1)

- **Dziecko w wieku 6 lat**, którego rodzice nie podjęli decyzji o rozpoczęciu przez dziecko obowiązku szkolnego

Gdzie?

- w przedszkolu, oddziale przedszkolnym zorganizowanym w szkole podstawowej lub w innej formie wychowania przedszkolnego
- w ośrodku rewalidacyjno-wychowawczym

Ważne!

- **Nie odracza się od realizacji rocznego przygotowania przedszkolnego**
- Obowiązek gminy zapewnienia **bezpłatnego transportu dziecka niepełnosprawnego** obejmuje **wyłącznie dzieci objęte rocznym przygotowaniem przedszkolnym** (art. 14a)

Wcześniejsze rozpoczęcie obowiązku szkolnego

Kiedy?

- **Na wniosek rodziców** naukę w szkole podstawowej może także rozpocząć dziecko, które w danym roku kalendarzowym kończy **5 lat** od 1.09.2014 r. - **art. 16 ust. 1** (Dz. U. z 2012 r., poz. 176 – art. 1 pkt 2)
jeżeli wykazuje psychofizyczną dojrzałość do podjęcia nauki szkolnej

Kto podejmuje decyzję?

- **Decyzję** o wcześniejszym przyjęciu dziecka do szkoły podstawowej podejmuje **dyrektor szkoły** po zasięgnięciu opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej
- Dziecko, które zostało wcześniej przyjęte do szkoły podstawowej, jest zwolnione z obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego

Spełnianie obowiązku szkolnego poza szkołą

Art. 16 ust. 8 - 14

- **Na wniosek rodzica** – złożony do **31 maja**
- **Do wniosku muszą być dołączone:**
 - ✓ **opinia poradni psychologiczno-pedagogicznej**
 - ✓ **oświadczenie rodziców** o zapewnieniu dziecku warunków umożliwiających realizację podstawy programowej obowiązującej na danym etapie kształcenia
 - ✓ **zobowiązanie rodziców** do przystępowania w każdym roku szkolnym przez dziecko spełniające obowiązek szkolny lub obowiązek nauki do rocznych egzaminów klasyfikacyjnych
- **dyrektor szkoły** do której dziecko zostało przyjęte **może zezwolić** w drodze decyzji

Indywidualny program lub tok nauki

Art. 66

- **na wniosek lub za zgodą rodziców albo pełnoletniego ucznia**
- **po zasięgnięciu opinii** rady pedagogicznej i **publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej**, w tym poradni specjalistycznej
- **dyrektor** szkoły **może zezwolić** uczniowi **na indywidualny program lub tok nauki oraz wyznaczyć nauczyciela – opiekuna**
- odmowa udzielenia zezwolenia następuje w drodze decyzji administracyjnej

Indywidualny program lub tok nauki

Wniosek:

- może złożyć sam uczeń (pełnoletni)
- rodzice
- wychowawca klasy lub nauczyciel prowadzący zajęcia edukacyjne, których dotyczy wniosek – za zgodą rodziców lub pełnoletniego ucznia
- składa się do dyrektora szkoły za pośrednictwem wychowawcy klasy

Wychowawca:

- dołącza do wniosku opinię o predyspozycjach, możliwościach i oczekiwaniach ucznia, informacje o dotychczasowych osiągnięciach

*Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 19 grudnia 2001 r. w sprawie warunków i trybu udzielania zezwoleń na indywidualny program lub tok nauki oraz organizacji indywidualnego programu lub toku nauki
(Dz. U.z 2002 r. Nr 3, poz. 28)*

Indywidualny program lub tok nauki

Dyrektor szkoły:

- zasięga opinii rady pedagogicznej
- **zasięga opinii publicznej poradni psychologiczno – pedagogicznej**
- **w przypadku realizacji w ciągu jednego roku szkolnego programu nauczania z więcej niż dwóch klas, zasięga opinii organu sprawującego nadzór pedagogiczny nad szkołą**
- zezwala na indywidualny program lub tok nauki w przypadku **pozytywnej opinii rady pedagogicznej i pozytywnej opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej (oraz opinii kuratora oświaty)**
- **zezwała po upływie co najmniej jednego roku, a w uzasadnionych przypadkach – po śródrocznej klasyfikacji ucznia**
- zezwolenie wydaje na czas określony, nie krótszy niż jeden rok szkolny
- wyznacza nauczyciela – opiekuna i ustala zakres jego obowiązków
- **w przypadku zmiany szkoły uczeń może kontynuować indywidualny program lub tok nauki po uzyskaniu zezwolenia dyrektora szkoły, do której został przyjęty**

Rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych

- Nauczyciel jest obowiązany **indywidualizować pracę z uczniem** na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych, odpowiednio do potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia
- Nauczyciel jest obowiązany **dostosować wymagania edukacyjne**, do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia posiadającego:
 - **orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego** – na podstawie tego orzeczenia oraz ustaleń zawartych w IPET
 - **orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania** – na podstawie tego orzeczenia oraz ustaleń zawartych w PDW
 - **opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej** - na podstawie tej opinii oraz ustaleń zawartych w PDW

Rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych

Dostosowanie warunków sprawdzianów i egzaminów zewnętrznych **dla ucznia:**

- **posiadającego orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania** - **na podstawie tego orzeczenia**
 - **posiadającego opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się** – **na podstawie tej opinii**
 - **chorego lub niesprawnego czasowo** - **na podstawie zaświadczenia o stanie zdrowia wydanego przez lekarza**
 - **objętego pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole** w danym roku szkolnym ze względu na trudności adaptacyjne związane z wcześniejszym kształceniem za granicą, zaburzenia komunikacji językowej lub sytuację kryzysową lub traumatyczną - **na podstawie pozytywnej opinii rady pedagogicznej**
- **Dyrektor CKE** określa sposób dostosowania warunków przeprowadzania sprawdzianu lub egzaminu
- **Rada pedagogiczna** wskazuje sposób lub sposoby dostosowania warunków sprawdzianu lub egzaminu

Rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych

- zmiana dotychczasowej formuły wydawania **opinii dla uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się** w celu dostosowywania form i warunków sprawdzianu egzaminów zewnętrznych do ich indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych:
 - opinia wydawana nie wcześniej niż po ukończeniu trzeciej klasy szkoły podstawowej i nie później niż do ukończenia szkoły podstawowej
 - przewidywane są **przepisy umożliwiające wydanie opinii w terminie późniejszym** w uzasadnionych przypadkach
 - wydana **opinia jest ważna przez wszystkie lata nauki szkolnej** – nie jest konieczne wydawanie kolejnej opinii na następny etap edukacyjny

Odrębny tryb wydawania opinii

- **Na wniosek:**
 - ✓ rodziców albo pełnoletniego ucznia **za pośrednictwem dyrektora szkoły**
 - ✓ nauczyciela lub specjalisty, prowadzących zajęcia z uczniem w szkole, i **po uzyskaniu zgody rodziców albo pełnoletniego ucznia - za pośrednictwem dyrektora szkoły**
- **Dyrektor szkoły:**
 - ✓ **zasięga opinii** rady pedagogicznej
 - ✓ **przekazuje wniosek** wraz z uzasadnieniem oraz opinią rady pedagogicznej **do poradni psychologiczno-pedagogicznej**
 - ✓ **informuje** rodziców lub pełnoletniego ucznia

Zwolnienie z nauki drugiego języka obcego

Kto może być zwolniony?

- uczeń z wadą słuchu
- z głęboką dysleksją rozwojową
- z afazją
- z niepełnosprawnościami sprzężonymi
- z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera
- zwalnia dyrektor szkoły
- na wniosek rodziców oraz na podstawie **opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej, orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego albo indywidualnego nauczania**
- zwolnienie do końca danego etapu edukacyjnego

Ocena klasyfikacyjna z zachowania

- w przypadku **ucznia, u którego stwierdzono zaburzenia lub odchylenia rozwojowe**, należy uwzględnić wpływ stwierdzonych zaburzeń lub odchyleń na jego zachowanie
- na podstawie:
 - **orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego**
 - **orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania**
 - **opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej**

Rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych

Opinia poradni zawiera:

- 1) oznaczenie poradni wydającej opinię;
- 2) numer opinii;
- 3) datę wydania opinii;
- 4) imię i nazwisko osoby, której dotyczy opinia, datę i miejsce urodzenia oraz jej miejsce zamieszkania, a w przypadku ucznia – również nazwę i adres szkoły oraz oznaczenie klasy, do której uczęszcza;
- 5) **diagnozę poziomu rozwoju**, w tym indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych osoby, której dotyczy opinia, a także **opis mechanizmów wyjaśniających funkcjonowanie** tej osoby;
- 6) **zalecane formy pomocy** psychologiczno-pedagogicznej;
- 7) **podpisy specjalistów**, którzy sporządzili opinię;
- 8) **podpis dyrektora poradni**.

Rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest udzielana **z inicjatywy**:

- ucznia
- rodziców ucznia
- nauczyciela, wychowawcy grupy wychowawczej lub specjalisty, prowadzącego zajęcia z uczniem;
- **poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej**
- asystenta edukacji romskiej
- pomocy nauczyciela.

Pomoc psychologiczno – pedagogiczną organizuje dyrektor przedszkola, szkoły lub placówki.

Inicjatywa rodzica

- **przekazanie opinii lub orzeczenia** poradni psychologiczno-pedagogicznej
- **przekazanie informacji o potrzebach dziecka:** napotykanych trudnościach, szczególnych uzdolnieniach

Formy pomocy - szkoła

uczniowie

- klasy terapeutyczne –
wymagana opinia poradni
- zajęcia rozwijające uzdolnienia
- zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze
- zajęcia specjalistyczne
- zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej
- porady i konsultacje

rodzice uczniów i nauczyciele

- porady i konsultacje
- warsztaty i szkolenia

Klasy terapeutyczne

- dla **uczniów wykazujących jednorodne lub sprzężone zaburzenia**, **wymagających dostosowania organizacji i procesu nauczania do ich specyficznych potrzeb edukacyjnych oraz długotrwałej pomocy specjalistycznej**
- nauczanie prowadzone jest według realizowanych w danej szkole programów nauczania, z dostosowaniem metod i form ich realizacji do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów
- zajęcia prowadzą nauczyciele właściwych zajęć edukacyjnych
- **liczba uczniów wynosi do 15**
- organizowane **z początku roku szkolnego**
- za zgodą organu prowadzącego szkołę, w ramach posiadanych środków, mogą uczęszczać uczniowie innej szkoły, z uwzględnieniem przepisów art. 17 ust. 2 - 3a ustawy
- **klas terapeutycznych nie organizuje się w szkołach specjalnych**

Rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej

Zespół:

- **ustala zakres**, w którym uczeń wymaga **pomocy psychologiczno-pedagogicznej**
 - **określa zalecane formy, sposoby i okres udzielania uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej, z uwzględnieniem zaleceń zawartych odpowiednio w orzeczeniu lub opinii**
- ⇒ ***W przypadku ucznia z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego: zalecane formy, sposoby i okres udzielania uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej stanowią część indywidualnego programu edukacyjno – terapeutycznego opracowywanego w ramach prac zespołu***
- **planuje działania z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego i sposób ich realizacji** – w przypadku ucznia gimnazjum i szkoły ponadgimnazjalnej

Rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej

Zespół:

- stosownie do zalecanych form i sposobów pomocy psychologiczno-pedagogicznej, okresów jej udzielania, **określa działania wspierające wobec rodziców ucznia oraz zakres współdziałania z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi**, w tym poradniami specjalistycznymi, **placówkami doskonalenia nauczycieli, organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami** działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży
- opracowuje **plan działań wspierających**

Inne opinie

- **w sprawie pierwszeństwa w przyjęciu ucznia z problemami zdrowotnymi do szkoły ponadgimnazjalnej**

rozporządzenie MENiS z dnia 20 lutego 2004 r. w sprawie warunków i trybu przyjmowania uczniów do szkół publicznych oraz przechodzenia z jednych typów szkół do innych (Dz.U. Nr 26, poz. 232 i z 2009 r. Nr 31, poz. 208)

- **w sprawie przyjęcia ucznia gimnazjum do oddziału przysposabiającego do pracy**

załącznik Nr 3 „Ramowy statut publicznego gimnazjum” do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutow publicznego przedszkola i publicznych szkół (Dz. U. Nr 61, poz. 624, z późn. zm.)

Inne opinie

- **w sprawie zezwolenia na zatrudnienie młodocianego w celu przyuczenia do wykonywania określonej pracy lub nauki zawodu**

rozporządzenie MPiPS z dnia 5 grudnia 2002 r. w sprawie przypadków, w których wyjątkowo jest dopuszczalne zatrudnianie młodocianych, którzy nie ukończyli gimnazjum, osób niemających 16 lat, które ukończyły gimnazjum, oraz osób niemających 16 lat, które nie ukończyły gimnazjum (Dz. U. Nr 214, poz. 1808)

- **w sprawie braku przeciwwskazań do wykonywania przez dziecko pracy lub innych zajęć zarobkowych**

art. 304⁵ § 4 pkt 2 Kodeks Pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.)

- **inne opinie w sprawach związanych z kształceniem i wychowywaniem dzieci i młodzieży**

rozporządzenie MEN z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. Nr 228, poz. 1488)

Orzeczenia i opinie wydawane przez zespoły orzekające

- **opinie** o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju
- **orzeczenie** o potrzebie kształcenia specjalnego
- **orzeczenie** o potrzebie indywidualnego rocznego przygotowania przedszkolnego
- **orzeczenie** o potrzebie indywidualnego nauczania
- **orzeczenie** o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych

Podstawa prawna:

- *ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty*
- *rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 września 2008 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz. U. Nr 173, poz. 1072)*

Wydanie orzeczenia / opinii o WWR

Rodzic (opiekun prawny):

- składa wniosek
- jest informowany o terminie posiedzenia zespołu orzekającego
- może wziąć udział posiedzeniu zespołu w celu przedstawienia swojego stanowiska
- podejmuje decyzję dotyczącą wyboru placówki realizującej WWR / przedszkola / szkoły / ośrodka dla swojego dziecka i w każdym czasie może ją zmienić
- przekazuje opinię / orzeczenie do dyrektora wybranej placówki realizującej WWR / przedszkola / szkoły / ośrodka i na jego wniosek jest ono realizowane
- wnioskuje o wydanie nowego orzeczenia lub jego uchylenie

Szkoła w rejonie której dziecko mieszka nie może odmówić przyjęcia dziecka i jest zobowiązana do zapewnienia mu odpowiedniego wsparcia i realizacji zaleceń zawartych w orzeczeniu.

Organizacja kształcenia specjalnego

Zasadą, wynikającą z art. 71b ustawy o systemie oświaty jest **organizowanie kształcenia specjalnego na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego**, wydanego (na wniosek rodziców lub opiekunów prawnych dziecka) przez publiczną poradnię psychologiczno-pedagogiczną, w tym publiczną poradnię specjalistyczną.

Kształcenie specjalne

Kształceniem specjalnym obejmuje się dzieci/uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym, wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy.

Organizowane jest dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych:

- niesłyszących i słabo słyszących
- niewidomych i słabo widzących
- z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją
- z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim, umiarkowanym lub znacznym
- z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera
- z niepełnosprawnościami sprzężonymi

oraz dla dzieci i młodzieży niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym

Kształcenie specjalne

dzieci/uczniów niepełnosprawnych

- może być organizowane:
- we wszystkich typach szkół:
 - w szkołach podstawowych
 - w gimnazjach
 - w szkołach ponadgimnazjalnych
- we wszystkich rodzajach przedszkoli i szkół:
 - ogólnodostępnych
 - ogólnodostępnych z oddziałami integracyjnymi
 - ogólnodostępnych z oddziałami specjalnymi
 - integracyjnych
 - specjalnych
- oraz w ośrodkach:
 - specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych
 - specjalnych ośrodkach wychowawczych
 - ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych

Kształcenie specjalne

uczniów niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym

- może być organizowane:
- we wszystkich typach szkół:
 - w szkołach podstawowych
 - w gimnazjach
 - w szkołach ponadgimnazjalnych
- we wszystkich rodzajach szkół:
 - ogólnodostępnych
 - integracyjnych
 - specjalnych
- oraz w ośrodkach:
 - młodzieżowych ośrodkach wychowawczych (dla dzieci i młodzieży niedostosowanej społecznie)
 - młodzieżowych ośrodkach socjoterapii (dla dzieci i młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym)

Podstawa programowa kształcenia ogólnego

- **określona została** w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. *w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego poszczególnych typach szkół*
- **odrębna podstawa** została określona dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym i znacznym
- treści podstawy uwzględniane są podczas realizacji **indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych** opracowywanych dla uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym
- **dzieci i młodzież z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim** realizują obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązek szkolny i obowiązek nauki przez udział w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych organizowanych dla nich przez przedszkola, szkoły i placówki oświatowe

Uczeń niepełnosprawny w szkole

W szkolnym planie nauczania **należy dodatkowo uwzględnić dla uczniów niepełnosprawnych**, w zależności od rodzaju i stopnia niepełnosprawności, następujące **zajęcia rewalidacyjne**:

- 1) korekcyjne wad postawy
- 2) korygujące wady mowy
- 3) orientacji przestrzennej i poruszania się
- 4) nauki języka migowego
- 5) inne, wynikające z programów rewalidacji*

** rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 12 lutego 2002 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 15, poz. 142, z późn. zm.)*

Ważne!

- w orzeczeniu należy określić zajęcia rewalidacyjne, wynikające z rodzaju niepełnosprawności ucznia

Uczeń niepełnosprawny w szkole

W szkolnym planie nauczania **należy dodatkowo uwzględnić dla uczniów niepełnosprawnych, zajęcia rewalidacyjne** – co najmniej 2 godziny tygodniowo.*

Rodzaj tych zajęć, a także forma ich realizacji, powinny odpowiadać indywidualnym potrzebom rozwojowym i edukacyjnym ucznia niepełnosprawnego oraz być dostosowane do jego możliwości psychofizycznych.

*rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz. U. z 22 lutego 2012 r., poz. 204)

Ważne!

- w orzeczeniu należy określić zajęcia rewalidacyjne, wynikające z rodzaju niepełnosprawności ucznia

Sprawdzian i egzaminy zewnętrzne

- dostosowanie **warunków i form** sprawdzianu i egzaminów zewnętrznych dla wszystkich uczniów niepełnosprawnych w zależności od rodzaju niepełnosprawności
- dostosowanie **warunków** sprawdzianu i egzaminów zewnętrznych dla uczniów niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym
- **w gimnazjach: od 01.09.2011 r.**
- **w szkołach podstawowych i ponadgimnazjalnych: od 01.09.2012 r.**

Uczeń niepełnosprawny, niedostosowany społecznie i zagrożony niedostosowaniem społecznym w szkole

Uczniowi niepełnosprawnemu, niedostosowanemu społecznie i zagrożonemu niedostosowaniem społecznym każda szkoła (ogólnodostępna, integracyjna i specjalna) **zapewnia:**

- obowiązkowe i dodatkowe zajęcia edukacyjne
- zajęcia rewalidacyjne (dla niedostosowanych społecznie – resocjalizacyjne, dla zagrożonych niedostosowaniem społecznym – socjoterapeutyczne)
- pomoc psychologiczno-pedagogiczną

w tym w szczególności:

- realizację zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego
- odpowiednie warunki do nauki, sprzęt specjalistyczny i środki dydaktyczne
- realizację programu nauczania oraz programu wychowawczego i profilaktyki z wykorzystaniem odpowiednich form i metod pracy
- integrację ze środowiskiem rówieśniczym
- przygotowanie uczniów do samodzielności w życiu dorosłym
- pomoc rodzicom uczniów w zakresie doskonalenia umiejętności niezbędnych we wspieraniu rozwoju ich dzieci

Uczeń niepełnosprawny, niedostosowany społecznie i zagrożony niedostosowaniem społecznym w szkole

Indywidualizacja procesu kształcenia uczniów:

- możliwość przedłużenia okresu kształcenia na każdym etapie edukacyjnym – dla uczniów niepełnosprawnych
- możliwość skrócenia okresu kształcenia w szkole zawodowej - z 3 do 2 lat (w MOW i MOS) – dla uczniów niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym
- dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego
- realizację indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych

Uczeń niepełnosprawny, niedostosowany społecznie i zagrożony niedostosowaniem społecznym w szkole

Prawo do wydłużonego procesu kształcenia - do ukończenia przez ucznia:

- 18 roku życia - w przypadku szkoły podstawowej
- 21 roku życia - w przypadku gimnazjum
- 24 roku życia - w przypadku szkoły ponadgimnazjalnej

*rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i ośrodkach (ze zmianami z 28 sierpnia 2012 r.)

Rozporządzenia w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie

W szkołach zatrudnia się **dodatkowo nauczycieli** posiadających kwalifikacje w zakresie pedagogiki specjalnej:

- **obligatoryjnie** w przedszkolach i szkołach integracyjnych oraz w przedszkolach i szkołach z oddziałami integracyjnymi;
- **możliwość zatrudnienia po uzyskaniu zgody organu prowadzącego** w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych;

Dyrektor przedszkola lub szkoły **ustala zajęcia, które**, ze względu na indywidualne potrzeby edukacyjne dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym, **prowadzą lub w których uczestniczą nauczyciele i specjaliści, o których mowa powyżej.**

Rozporządzenia w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie

Nauczyciele i specjaliści prowadzący zajęcia z uczniem, w ramach pracy zespołu, **dla każdego ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego:**

- niepełnosprawnego,
 - niedostosowanego społecznie,
 - zagrożonego niedostosowaniem społecznym,
- ⇒ **opracowują indywidualny program edukacyjno – terapeutyczny (IPET),**
- ⇒ **dokonują okresowej wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia oraz w miarę potrzeby modyfikują IPET.**

Rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz szkół publicznych

Pomoc nauczyciela zatrudnia się obligatoryjnie:

- w przedszkolu specjalnym, w klasach I-IV szkoły podstawowej specjalnej i w oddziale specjalnym zorganizowanym w szkole ogólnodostępnej;
dla dzieci/uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym, niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, z niepełnosprawnościami sprzężonymi.

Pomoc nauczyciela można zatrudnić (za zgodą organu prowadzącego):

- w klasach V-VI szkoły podstawowej dla uczniów, o których mowa powyżej;
- w przedszkolu ogólnodostępnym, przedszkolu ogólnodostępnym z oddziałami integracyjnymi;
- w szkole ogólnodostępnej, szkole ogólnodostępnej z oddziałami integracyjnymi oraz w szkole integracyjnej.

Pomocą nauczyciela nie musi być osoba z przygotowaniem pedagogicznym. Dyrektor przedszkola/szkoły ustala zajęcia, w których ze względu na indywidualne potrzeby edukacyjne dzieci i młodzieży niepełnosprawnych uczestniczy pomoc nauczyciela.

Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich

MOW

- postanowienie sądu o zastosowaniu środka wychowawczego
- Centralny System Kierowania Nieletnich (ORE)

MOS

- sąd w stosunku do spraw rozpoczętych do 31 grudnia 2011 r.
- orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego z uwagi na zagrożenie niedostosowaniem społecznym

Indywidualne nauczanie

- **zaświadczenie lekarskie**
- **rola zespołu**
- **zakres, w którym uczeń może uczęszczać na zajęcia z oddziałem w szkole**
- **organizacja indywidualnego nauczania w szkole**

Oferta - lokalna koalicja na rzecz ucznia

- aktualna i dopasowana do potrzeb odbiorców
- pozwalająca na realizację wszystkich zadań statutowych poradni
- zapewniająca wysoką jakość usług
- oparta na współpracy międzyinstytucjonalnej i z zaangażowaniem organizacji pozarządowych
- otwarta na nowe rozwiązania i korzystająca z przykładów dobrych praktyk

Budowanie lokalnej koalicji na rzecz ucznia

- dopasowana do potrzeb odbiorców
- pozwalająca na realizację wszystkich zadań statutowych poradni
- zapewniająca wysoką jakość usług

Dziękuję za uwagę

Kontakt:

Elżbieta Neroj, tel. 22 34 74 210
elzbieta.neroj@men.gov.pl